

Tednik Učiteljski Tovariš.

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Štev. 14.

V Ljubljani, 5. malega travna 1907.

XLVII. leto.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja vsak petek. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Posamezna številka 16 h. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ v Idriji. Naročnino prejema Francišek Ŗrnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Za oznanila je plačati od dvostopne petit-vrste po 20 h, če se oznanilo tiska enkrat; po 18 h, če se tiska dvakrat, in po 16 h, če se tiska trikrat; če se večkrat tiska, znaten popust. Oznanila sprejema „Učiteljska tiskarna“. Priloge poleg poštnine 6 K.

Tudi Štajerska!

Štajerski deželni zbor je torej govoril. V svoji seji dne 23. m. m. je rešil vse naše in raznih korporacij peticije in nasvete v izboljšanje našega gmotnega stanja ter nam je tako podal potrebna sredstva zoper vedno rastočo in nam že uprav neznosno draginjo. Kako velikodušno je pri tem postopal in kako visoko cenijo v Gradcu „pionirje kulture“, nam kaže najbolje storjeni sklep:

I. Na šolah tretjega krajevnega razreda dobi učiteljstvo, ki ima šele začetno plačo po 1000 K, za čas te plače izredno doklado po 200 K, ki pa se ne všteje v pokojnino ter odpade, ko dobi dotičnik prvo starostno doklado.

II. Stalno nameščnemu učiteljstvu se dovoljuje draginjska doklada, ki se ne všteje v pokojnino, v smislu sled-čih določb:

1. Pravico do take draginjske doklade ima ono stalno nameščeno učiteljstvo obojega spola, čigar dohodki ne presezajo v III. krajevem razredu 1800 K, oziroma pri ženskem spolu 1600 K, v II. razredu 2000 K, oziroma 1800 K, v I. razredu 2200 K, oziroma 2000 K, v Gradcu 2500 K, oziroma 2300 K.

V tukaj omenjene dohodke se pa ne všteje ne funkcijska doklada šolskih voditeljev, kakor tudi ne vrednost naturalnega stanovanja, oziroma stanarina zanje.

2. Pod sub 1. označenimi pogoji dobi stalno nameščeno učiteljstvo draginjsko doklado po sledeči razpredelnici: v Gradcu stalni učitelji, oženjeni 180 K, sameci 150 K, stalne učiteljice 120 K; v I. razredu stalni učitelji oženjeni 150 K, sameci 130 K, učiteljice 100 K; v II. razredu stalni učitelji oženjeni 130 K, sameci 110, učiteljice 80 K; v III. razredu stalni učitelji oženjeni 110 K, sameci 90, K učiteljice 60 K.

III. Deželnemu odboru se dovoli za leto 1907. kredita a) 40.000 K za izredno uvrstitev šol iz III. krajevnega razreda v II. in b) 10.000 K za tako uvrstitev šol iz II. razreda v I. z naročilom, da naj to uvrstitev izvrši v sporazumljenju z deželnim šolskim svetom.

IV. Vse druge peticije se prepustijo deželnemu odboru, da o njih poizveduje in jih reši Žalujoča prosveta.

Učiteljstvo in državnozborske volitve.

Tovariš Tews v Berlinu je objavil v zadnjem zvezku „Deutsche Schule“ članek pod gorenjim naslovom. Ker je članek pisan v istini tako prepričevalno in kakor nalašč primeren tudi za slovenske razmere, ga podajamo v blagohotno uvaževanje slovenskemu učiteljstvu:

Učiteljstvo združuje v sebi precej spretnih političkih bojovníkov, in da je ogromna večina učiteljstva v taboru naprednjakov, je lahko umljivo. — Politikajočega učitelja ne vidijo radi povsod, posebno v gotovih krogih ne, toda ako se pokaže moža, ki ve in zna zastopati svoje prepričanje odločno, ga čisla potem javnost bolj kakor pa one bojazljivece, ki iz osebnih ali sebičnih ozirov čepe doma za pečjo ob času, ko se drugi dejansko udeležujejo političkega boja. Kdor se bojuje, velja nekaj. Upoštevajo ga.

Popolnoma pa prezirajo onega, ki ob času volilnega boja zre z enim očesom po svojih kolegih - bojovníkih v naprednih vrstah, a z drugim očesom se pa ozira v župnišča. Žal, da je takih omahljivcev še nekaj v naših vrstah, posebno med starejšimi. Dokler traja boj le bolj na papirju ali v ožjem prijateljskem krogu, se ga še udeležujejo, a ko je treba stopiti očito na bojno polje, ko je treba pokazati pravo barvo, se zapro v svoje kamrice in ostanejo lepo doma, ali se pa pridružijo onim, ki upajo z njimi doseči osebno korist v mirnih časih.

Značajan učitelj-odgojitelj mora biti značaj, ako hoče vzgojiti značaje. Ne zahtevamo pa od vsakega učitelja, da bi bil nekaj „commis voyageur“. Ta posel naj prevzemo v to poklicani politiki. Toda v vsaki vasi, kjer se nahaja učitelj, naj ve tako prijatelj kakor tudi neprijatelj, da stanuje v šoli mož, ki ne nosi svojega političkega prepričanja le v srcu, temveč da je pripravljen, to svoje političko mišljenje tudi dejansko zastopati, ne oziraje se na levo ali desno, da hoče svojemu političskemu prijatelju pomagati, a svojemu političskemu nasprotniku kljubovati; da je političko zrel in da se ne da voditi v političkih zadevah kakor dete.

Kdor dandanes trdi, da ga politika čisto nič ne tangira, ta se sploh ne zaveda, da je politika dandanes ona os, okrog katere se suče vse naše javno in zasebno življenje. — Javnost spoštuje pač onega moža, ki sicer malo govori o politiki in o svoji politički zavednosti, a se ne da v trenutku odločnosti naginiti na to ali ono stran, temveč ostane neomahljiv in zvest svojemu prepričanju.

Višje oblasti imajo rajše take omahljivece, ker dobro vedo, da je tako učiteljstvo voljno prenašati vsako birokratsko samovoljnost, toda preprosto ljudstvo prezira take „značaje“. Preprosto ljudstvo zahteva od svojih velmož, da korakajo ravno pot, naj drži ta pot potem na desno ali na levo. Ljudstvo hoče imeti celega moža, da mu zaupa. In čimbolj je ljudstvo neuko, tembolj zaupa onemu, ki se pokaže pri vsaki priliki popolnega moža. ki duševno daleč daleč nadkriljuje svojo okolico. In lahko trdimo, da se ima klerikalna stranka ravno brezobzirnosti in odločnem nastopanju svojih voditeljev in agitatorjev zahvaliti za vse one

uspehe, ki jih je dosegla v politiki. Ko bi se vsi stanovi hoteli že vendar postaviti na to stališče, kakor se je postavila duhovščina, da zlorablja svojo službo v politične namene, kje bi bili že danes!

In to taktiko priporočamo učiteljstvu. Učitelj, ki ne postopa tako brezobzirno, ki ne parira vsakega nasprotnikovega udarca takoj, tak učitelj je našemu ljudstvu le pol-moža, ki ne ve dosti več, kakor ve ono, ki se ne upa več, kakor se upa ono. Tak učitelj izgine popolnoma v ljudstvu, preko njega gre ljudstvo na vsakdanje delo in ne sme se čuditi, ako tak učitelj ne dobi dovolj posluha za svoje zahteve, da naleti le povsod na gluhe in slepe ljudi.

In dovolj žalostno je, da se ravno med učiteljstvom dobi še nekaj takih, ki gredo rajši slepo s svojimi načelnimi nasprotniki, iz gole sebičnosti, zaradi momentane, osebne koristi, namesto da bi ostali v vrstah svojih tovarišev, ki se bojujejo za obči blagor, ter se pokazali značajne može. — Toda ti „značajni“ naj bodo prepričani, da jih vrže njih zaveznik takoj med staro šaro, kakor hitro bo videl, da jih ne potrebuje več.

Naša parola bodi: neustrašeno v boj kakor pravi možje in značaji, zakaj samo to nam prinese boljšo bodočnost!

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

— registrovana zadruga z omejenim jamstvom. —

Promet do konca sušca 1907 K 38.118.65.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštnih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

† Nadučitelj Francišek Pápa.

Dne 11. marca t. l. zvečer ob polu 9. uri se je hipoma raznesla vest, da je nenadoma umrl, zadet od srčne kapi, nadučitelj Francišek Pápa. Po zdravniških izrekih ni bilo pričakovati ozdravljenja, a tako nagle smrti se ni nadejal nihče. Pokojnik je trpel na zapnenju aorte. Že davno potreben miru in počitka, osobito še, ker je bil lahko vznemirljive narave, je

Moji napor, uspehi in neuspehi.

Spisal Ivan Lapajne.

(Dalje.)

Kako sem imel smolo baš pri tem založniku glede slovenskega atlanta, to sem že omenil. Nevšeč mi je bilo še bolj, da sem mu bil neki Pokornyjev prirodozapis brezuspešno poslovenil. Ta svoje dni sloveči pisatelj je spisal „Naturgeschichte“ za četrti, peti (ali celo šesti) razred ljudske šole v enem zvezku. Ni bila še knjiga potrjena od ministrstva, že sem se lotil njene prevajanja, ker sem se za trdno nadejal, da bo potrjena. Jaz obračam, minister pa obrne. Referent ni bil več tistih nazorov kakor pred petimi ali osmimi leti, ko so se priporočale tudi knjige za realije v ljudskih šolah, marveč ravno nasprotnih nazorov, češ, takih knjig ni treba v ljudskih šolah.

Zaradi teh načelnih razlogov ni bil nemški original potrjen, in zaradi tega nepotrjena tudi ni hotel Tempsky založiti mojega slovenskega prevoda.

V slovenskih ljudskih šolah imajo za nemški jezik posebne učne knjige, v tržaški okolici jih imajo za laški jezik in v nemških ljudskih šolah na Češkem imajo tudi c. kr. učne knjige za češki jezik. Za slovenski jezik, kot predmet na nemških

vendar še pohajal v šolo do novega leta, dokler mu ni zdravnik brez ovinkov povedal, da se lahko hipoma zgrudi v šoli. Potem je nastopil šestmesečni dopust, a ga užival komaj dva meseca. Dan pred smrtjo je bil še v družbi in poudarjal, da se počuti boljšega, kar mu je moral tudi vsakdo potrditi. Kdo bi mislil, da bo po preteku štirindvajsetih ur ležal na mrtvaškem odru. Sicer je pa smrt kar hipoma nastopila. Govoril je še s svojima sinovoma in se tisti trenutek zgrudil mrtev. Bil je svoji rodovini najskrbnejši oče, kar je splošno znano.

Pokojnik se je porodil 18. marca 1850. leta v Tržiču na Gorenjskem. Po dovršeni ljudski šoli je vstopil v ljubljansko realko ter dovršil štiri realčne razrede, nakar je vstopil v učiteljske. Kot 18 letni mladenič je prebil v Ljubljani izkušnjo učne usposobljenosti. Služil je potem kot podučitelj v Starem trgu pri Ložu, kmalu pa je prišel kot učitelj v Kočevje, kjer je postal tudi nadučitelj in voditelj ondotne deške ljudske šole. Leta 1880. je bil v enaki lastnosti prestavljen v Metliko. Štiri leta pozneje, namreč 1884. leta, pa je bil imenovan za nadučitelja v Škofji Loki, kjer je deloval do svoje smrti, torej 23 let.

Pogreb se je vršil 13. marca. Bil je naravnost veličasten; učenci deške šole, zunanja uršulinska šola, uradništvo in meščanstvo, pokojnikovi tovariši in tovarišice: razvila se je nepregledna vrsta občinstva. Poleg polnoštevilno zastopanega učiteljstva kranjskega okraja so prihiteli tudi tovariši iz drugih okrajev. Zbor učiteljskih pevcev je kot zadnji pozdrav svojemu tovarišu zapel dvoje milih žalostink. Počivaj v miru in uživaj onkraj groba mir, ki Ti ga svet ni mogel dati!

Goriški kateheti.

Goriški deželni zbor je brez ugovora sprejel v seji dne 16. pret. meseca po šolskem odseku predlagano izpremembo § 6. zakona z dne 28. februarja 1890 glede nagrad za poučevanje verouka na javnih ljudskih šolah.

Ta paragraf ima sedaj tako besedilo:

„Stalne plače posebnih učiteljev veronauka se uredi po predpisih, veljavnih za službene prejemke posvetnih učiteljev dotične šole in za upokožitev teh učiteljev ter za preskrbnine preostalih. — V kateri obstoječih plačilnih razredov se ima uvrstiti poseben učitelj veronauka, ki se namesti s stalno plačo na javnih ljudskih šolah, odločuje glede na važnost dotične šole

ljudskih šolah sem bil pa jaz po vzoru čeških knjig pripravil v rokopisu slovenske vadnice za nemške šole. Bamberg je bil pripravljen, da jih založi, če vlada poprej rokopis potrdi. Ali vlada tega ni storila.

Kakor mojster in rokodelčič, brez dobrega orodja nič ne moreta opraviti, tako se tudi učitelju in učencu brez učil in brez samoučil slabo godi. To sem izprevidel koj, ko sem začel učiteljevati v prehodni dobi iz stare šole v novo šolo v letih 1869, 1870, 1871 itd. Takrat niso imele šole nič učil, učitelji nič pomočkov za raznovrstno nazorno poučevanje in učenci tudi veliko premalo samoučili.

Učitelji so si pomagali s tem, ko so hoteli eni in drugi predmet nazorno poučevati, da so iskali slike v ilustrovanih časnikih in knjigah, ki so pa takrat bili redki. Učenci so imeli pa nakakšnih „tekah“ slabe živalske ali druge slike z nemškim tekstom ali še brez tega, kar je bilo enako malo ali nič vredno.

Učitelji, iznajdljivi in vneti za napredek, kakršen je bil n. pr. Stegnar v Idriji, so tudi sami risali ali na drug način izdelovali učila, recimo risarske predloge, zemljevide in dr. Če tudi je bilo v letih 1869.—1872. kaj malo učil in samoučil,

deželna šolska oblast sporazumno s pomnoženim okrajnim šolskim svetom. — V slučaju, da deželna šolska oblast in pomnoženi okrajni šolski svet ne soglašata, odločuje minister za uk. — V pokojnino se uračuni stalno nameščenim posebnim veroučiteljem tudi začasna službena doba, ako sledi tej nepretržna službena doba. — Ako morajo posebni učitelji veronauka s stalno plačo poučevati veronauk na javnih ljudskih ali na mestnih šolah, se enačijo glede plač učiteljem mestnih šol.“

K temu pripominja „Edinost“:

Tukaj so sli slovenski poslanci Lahom zopet na led; oni gotovo niso dobro proučili tega načrta, ker bi bilo drugače nemogoče, da bi bili sprejeli zadnji odstavek. Ta zakon je napravljen edino-le za Lahe in še posebej za mestne katehete v Gorici, zakaj v slovenskem delu dežele ni nobenega stalno nameščenega učitelja veronauka!

Da pa sploh laški poslanci ovijajo slovenske ob vsaki priliki okolo prstov, temu je dokaz tudi deželni zakon z dne 14. januarja 1906. V § 3. določa ta zakon, da spada v goriškem mestnem šolskem okraju 5 % učiteljev v I. plačilni razred, v II. 3 % in v III. 2 %; medtem, ko pripada učiteljev, nameščenih po deželi, le 3 % v I. plačilni razred, 4 % v drugi in 3 % v tretji.

Učitelji na dveh meščanskih šolah v Gorici imajo po 2000 K plače, šest kvinkvenij po 200 K in stanarino 500 K. Nihče bi temu nič ne oporekal, ako mesto svoje učitelje dobro plačuje, ako bi jim plačevalo tudi pokojnino. A temu ni tako. Čim je šel mestni učitelj v pokoj, se mu plačuje penzija iz deželnega pokojninskega zaloge, ki mu mora prispevati vsa dežela

Po § 11. državnega šolskega zakona z dne 14. maja 1869 mora priti na eno učno osebo do 80 učencev. Koliko učencev prihaja pa na goriških mestnih šolah na eno učno osebo? Na ljudskih šolah komaj po 40, na meščanskih se jih pa lahko sešteje na prste obeh rok! In vendar ustanavlja mesto vedno nove razrede, ako je spraviti kak „Protektionskind“ pod streho. Dokaz temu, ustanovitev druge meščanske šole.

Zakaj se pa v slovenskem delu dežele ne ustanovi nobena meščanska šola, ko bi imela biti vsaj v vsakem okrajnem glavarstvu?

vendar so hoteli ljubljanski učitelji o priliki nekega zborovanja že 1871. l. priredili malo razstavo, pri kateri je bil duša omenjeni tovariš.

Da bi bila midva ubožne šole in siromašne učence še bolj preskrbela z učnimi pomočki sva ustanovila že v Idriji društvo „Šola“, ki se je pozneje v Ljubljano preselilo in prekrstilo v „Narodno šolo“, v društvo, ki bo kmalu staro 40 let.

V letih 1870.—1875. smo imeli od raznih založnikov in tvornic papirja na razpolaganje le pisanke in risanke z nemškimi napisi. Nihče ni imel srčnosti, da bi to prepotrebno šolsko blago založil s slovenskimi napisi.

Le Winiker v Brnu je založil in realni profesor Lesar poslovenil pisanke s slovenskimi predpisi, a te so bile bolj za domačo kakor za šolsko rabo.

Ker ni hotel nihče založiti pisank in risank s slovenskimi napisi, sem storil to jaz, ko sem bil nadučitelj v Ljutomeru in prodajal to blago ondi in nekaj let še v Krškem. Toda v letih 1880 in dalje so bili tudi slovenski in drugi knjigotržci toliko pogumni, da so začeli zalagati in prodajati tako slovensko blago, ki se je moralo pa pred razprodajanjem predložiti v potrjenje deželnemu šolskemu svetu.

Po zadnjem odstavku navedenega zakona poučujejo učitelji veronauka ta predmet lahko na ljudskih ali mestnih šolah, plačo pa dobivajo učiteljev mestnih šol. Takega šolskega zakona ni v nobeni drugi kronovini!

Mi tega dotičnim katehetom ne zavidamo, le čudimo se, kako so mogli naši poslanci sprejeti tak nonsens. Največ se pa čudimo poslancu Berbuču kot načelniku šolskega odseka in kot upokojenemu profesorju, da ni uvidel kam pravzaprav meri ta prememba!

Ko so bili poslanci obeh strank in barv tako radodarni paru mestnih katehetov, bi se smelo pričakovati, da se bodo spominjali tudi učiteljev veronauka na deželi, ki poučujejo skoraj brezplačno ali za malenkostno nagrado. V zahvalo za to preziranje naj pa dotični le pridno agitirajo v smislu svojih poslancev za predstoječe državnozborske volitve!

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

XXXIV. občni zbor „Narodne šole“ se je vršil dne 27. marca t. l. v „Narodnem domu“ v Ljubljani. Predsednik Anton Razinger otvori zborovanje in podeli besedo tajniku. Tajnik Jožef Cepuder poroča: Zadnji redni občni zbor „Narodne šole“ se je vršil dne 12. septembra 1904. Leta 1905., na dan 12. septembra sklicani občni zbor se zaradi nesklepčnosti ni mogel vršiti in ostalo je do danes vse pri starem.

Stari, leta 1904. voljeni odbor je opravljal do danes vse društveno poslovanje. V tem odboru so bili: Anton Razinger, predsednik; Jakob Dimnik, podpredsednik; Alojzij Kecej, blagajnik; Jož. Cepuder, tajnik; Jakob Furlan, Ivan Krulec, Janko Likar, Juraj Režek in Fran Trošt, odborniki. Pregledniki društvenih računov so bili: Fran Gabršek, Luka Jelenc in Janez Levec.

Predlog člana Ažmana, stavljen pri zadnjem občnem zboru, da se poleg Petričevih zvezkov naročujejo tudi Grubbauerjevi zvezki, je bil z večino glasov sprejet in se od takrat postreže vsakemu z blagom, kakršnega želi.

Odbor je imel v tem času štiri seje. Pri prvih se je sklenilo procenite znižati od 25 na 20, ker je slavni deželni zbor že večkrat s svojo podporo izostal. Znanprej nam je sicer dovolil 800 K podpore, a le dovolil, nakazal jih še ni, in naše društvo željno pričakuje onega trenutka, ko bo deležno te dobrote.

Tudi pokojni Jos. Traven se je spomnil blagodušno „Narodne šole“, zato naj ga ohrani vsak član našega društva v

Te korporacije so bile pa takrat precej nemške (še danes!), posebno referent, (n. pr. na Kranjskem deželni šolski nadzornik Pirker), ki se je rad nad tem in onim izpodtikal. Da so bile pisanke več vredne, sem jim preskrbel na zadnji strani zemljevid kranjske dežele in zemljevid Avstro-Ogrske. Risanje in lesorezi za to so veliko stali, a bili so to prvi zemljevidi v slovenskem jeziku.

Pozneje sem hotel, da bi bil Tempsky v Pragi založil za slovenske ljudske šole majhen atlant. Poslovenil sem mu vse karte, kakih 20 in več. Rokopis je Tempsky prej predložil ministrstvu v odobrenje, kar pa se mu ni ugodilo. Dobil ga je menda v roke kakšen German ki se je jezil, da sem slovenil tudi nemška imena, n. pr. München, Breslau, Leipzig, Dresden, Frankfurt itd. zaraditega je bil moj trud zaman.

Dobre šole so sad dobrih učiteljev. Le izobraženi, in to strokovno izobraženi možje morejo biti dobri učitelji. Slovenski učitelji pa pred 40 in 30 leti niso imeli še prilike, da bi se bili mogli v svoji stroki in v slovenskem jeziku dobro izvežbati. Niso imeli še čisto nič metodiških in pedagoških navodil.

(Dalje.)

blagem spominu. Pa tudi tega volila še do danes nismo prejeli in smo torej navezani le na podporo slavnega mestnega zbora, Kranjske hranilnice, Kmetske posojilnice in Obrtno pomožnega društva, ki se nas vsako leto spominjajo s svojimi, že večkrat omenjenimi prispevki. Hvala jim zato! Pri seji dne 9. jan. 1906 se je tudi sklenilo, da se vrši občni zbor „Narodne šole“ vedno z občnim zborom „Vdovskega učiteljskega društva“ in da se sklepajo društveni računi z 31. decembrom vsakega leta. Odbor je sklenil v tej seji tudi, da pristopi „Narodna šola“ z enim deležem „Učiteljskemu tiskovnemu društvu“, ter da se Travnovo volilo naloži v kaki hranilnici, kjer bi se obrestovalo po 5 %, da bi imelo naše društvo večje dohodka od tega volila, ubožne šole pa večje koristi, zakaj s sedanjimi 20 % tudi ne gre, ker ravno naši naročniki niso točni s plačili in le preveč zlorablajo „Narodno šolo“ s tem, da sicer mnogo naročajo, a premalo plačujejo. Seveda tako ne gre in ne more iti. Kadar se vsi izpreobrnejo, pojde boljše. V to pa pomoz Bog in dobra volja naših naročnikov!

Zadnja seja „Narodne šole“ je bila dne 7. marca t. l. Pri tej seji se je določil današnji občni zbor in se sklenilo odstotke pri naročevanju šolskega blaga znižati na 10 % in to do tistega časa, da se izboljša finančno stanje našega društva, da nam namreč izplača slavnj deželni odbor onih 800 K, ki so nam bile določene pri zadnji seji slavnega deželnega zbora.

Blagajnik Alojzij Kecelj poroča: Vsota vseh dohodkov znaša 9487 K 53 h, vsota vseh stroškov pa 9468 K 59 h, torej prestanka 18 K 94 h. Društvena imovina ob sklepu računa: 2646 K 97 h, mimo lanskega leta 2804 K 64 h je torej manj imetja 157 K 67 h. — Pregledniki so dobili vse račune v najlepšem redu.

V odbor so bili izvoljeni z vzklikom: Razinger Anton, predsednik; Dimnik Jakob, predsednikov namest.; Cepuder Jožef, tajnik; Kecelj Alojzij, blagajnik; Furlan Jakob, Krulec Ivan, Likar Janko, Režek Juraj, Trošt Frančišek Ks., odborniki. — Pregledovalci računov so: Levec Janez, Gabršek Fr., Jelenc L.

Tovariš Ivan Šega predlaga:

1.) Predsedništvo „Narodne šole“ naj stopi v dogovor z deželno vlado hrvaško, da si ona preskrbi tudi nekaj slik naravnih krasot slovenskega ozemlja — bodisi zgodovinskih, bodisi zemljepisnih važnostij — da le-ta uvrsti te zanimivosti v one slike, ki jih namerava izdati kot nazorne slike. (Prepusti se odboru.)

2.) Predsedništvo izkušaj v življenje spraviti takozvane „Naturaliensammelstellen“ po zgledu Čehov in Nemcev. (Sprejeto.)

3.) Predsedništvo se obrni na razna založništva šolskih učil, kakor Pichler, Tempsky itd., z zahtevo, da se naj raznim učilom, v prvi vrsti stenskim slikam, preskrbe slovenska imena. (Sprejeto.)

Potem zaključil predsednik zborovanje.

Društvo v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam na Kranjskem je imelo svoj občni zbor dne 27. sušca t. l. v „Narodnem domu“.

Predsednik Juraj Režek otvori zborovanje ob 9. uri, pozdravi zborovalce in se toplo spominja umrlih članov Maksa Josina, Engelberta Kavčiča ter društvenega mecena Josipa Travnja. Zborovalci so v znak sočutja in hvaležnosti vstali s sedežev.

Ko določi predsednik Jakoba Furlana in Vendelina Sadarja za overovatelja zapisnika, poroča tajnik Alojzij Kecelj približno tako-le: Preden pričnem govoriti o društvenem poslovanju, mi je v prvi vrsti omeniti, oziroma ponoviti, da je 30. sušca 1906 umrl Josip Traven, upokojeni nadučitelj v Ljubljani. Rajnik je bil vse svoje življenje skromen mož, varčen in zgleden gospodar. Bil je liki čebelica vedno pri delu, skrbeč ne le sproti, ampak tudi za bodočnost. In ker pridobitev svojega uma in truda ni užival sam, so pripadle glasom njegovega slednjega sporočila v hasek učiteljskemu stanu, za katerega je vedno gorel. Naše društvo prejme 4000 K in eno osminko ostale, v slednjem sporočilu nerazdeljene vsote. Sebi pritrgovati, da se pomaga trpečemu sobratu, je najplemenitejši čut, ki ga more roditi in gojiti človeško srce. In to redko, blago, kremenito srce sedaj že razpada v prah. A hvaležnost, ki jo je to srce zbudilo v nas, pa ne razpada, temveč bo živela, dokler bo bilo še kako učiteljsko srce.

Josip Traven torej za nas in naše stanovske naslednike ni umrl, živi med nami in živel bo v najčastnejšem spominu, dokler bodo imeli Slovenci šole in učitelje. Slava Travnovemu spominu!

V dobi od 1. prosinca 1905 do 31. grudna 1906 so pristopili štiri člani, dva sta izstopila v smislu § 10. društvenih pravil, umrl pa je Maks Josin, učitelj v Ljubljani in večletni, marljivi pregledovalec društvenih računov. Bil je ljubezniv tovariš, značajan mož, dober soprog in skrben oče. Mož blagih lastnosti je mnogo prezgodaj legel v hladno zemljo. Po njem žaluje vdova, dve hčerki, njegovi prijatelji in kolegi. — Preminul pa je tudi Engelbert Kavčič, nadučitelj pri Sv. Križu nad Litijo, zapustivši ženo in enega otroka. Rajni Kavčič še ni bil pravi član, ker je umrl v letih provizorija. Oba pokojnika naj počivata v miru!

Društvo je imelo 1906. l. 114 članov.*)

Blagajnik Josip Cepuder je izkazal 63.259 08 K dohodkov in 44 K 27 h manj izdatkov. Društvenega imetja je 116.215 63 K; v preteklem poslovnem letu se je pomnožilo za 500 kron.

Pregledovalec društvenih računov Fran Gale je imenom revizorjev izjavil, da so računi v popolnem redu, ter je predlagal odboru oprostilo, kar se je soglasno sprejelo.

Ivan Šega je predlagal: Uvede naj se čekovni promet. Začetkom vsakega poslovnega leta naj se pošljejo članom položnice za vplačilo udnine. Poleg udnine mora plačati vsak ud še 10 vinarjev za položnico in za nje dopošiljatev po pošti. Predlog je bil soglasno sprejet.

Izvoljen je bil dosedanji odbor, in sicer: Juraj Režek (predsednik), Jakob Dimnik (predsednikov namestnik), Josip Cepuder (blagajnik), Alojzij Kecelj (tajnik), Jakob Furlan, Josip Gregorin, Anton Javoršek, Luka Jelenc in Janko Žirovnik. Za pregledovalce računov so bili izbrani: Fran Gale, Fran Marolt in Karel Javoršek.

Društvo slovenskih učiteljic je imelo svoje občno zborovanje dne 27. marca 1907 na dekliški osemrazrednici v Ljubljani. — Predsednica, tovarišica Drollova pozdravi v velikem številu zbrane kolegije, zlasti pa okrajnega šolskega nadzornika gospoda Mayerja, ki je tudi posetil zborovanje. Odkar smo imele zadnje zborovanje, se razmere med učiteljstvom niso izpremenile niti za pičico v naš prilog; zakaj oni krogi, ki gledajo vse druge stanove z milostnimi pogledi in jim pomagajo, imajo za učiteljstvo le trde paragrafe, za njihovo bedno stanje pa preziranje. Tudi prošnja na deželni odbor za brezplačno ali vsaj znižano oskrbovanje obolelih učiteljic v deželni bolnici čaka ponižno rešitve.

Predsednica se spominja tudi umrle kolegije Hacinove, na kar vstanejo navzoči v znak sožalja.

Nato je tovarišica Mehletova obravnavala prirodopisno sliko „Krt“ po biološki metodi. Nastop je bil izboren, za kar je žela burno odobravanje. — O društvenem delovanju je poročala tovarišica Miklavčičeva. Ta je šibala brezbriznost nekaterih učiteljic, ki prav nikoli ne zahajajo med učiteljstvo in niso članice nobenega društva. Za kranjske učiteljice je naravnost sramotno, da se brigajo tako malo za svoje stanovske dolžnosti, zakaj med 380 učiteljicami je komaj ena tretjina članic našega društva. Zato priporoča navzočim, naj bi pridobivale novih članic, zakaj moč je edino le v močni organizaciji. Najlepši zgled imamo pri ženstvu drugih držav, ki zedinjeno — brez razločka na stan — zahteva neustrašeno svojih pravic.

Tajnica priporoča tudi kolegijam, naj čitajo vestno sestavljen spis o delovanju hrvaških učiteljic, ki ga je objavila tovarišica Zupančičeva v letnem poročilu.***) Kako samozvestne in delavne so hrvaške učiteljice in me — ali naj zaostajamo za njimi?

Blagajničarica tovarišica Maroutova je poročala o denarnem stanju društva. Dohodkov je 324 30 K, stroškov 226 84 K, prebitka torej 97 44 K. Pregledovalki računov sta jih našli v redu.

Med predlogi je nasvetovala tovarišica Zemljanova, naj bi bilo med učiteljicami bolj prijateljsko občevanje in naj bi

*) Če upoštevamo veliko korist tega društva, je to število odločno premajhno. Uredništvo.

**) Na ta spis se ozremo pozneje. Uredništvo.

izginili komplimenti in formelnosti med njimi, ki samo odtuji drugo drug. V to svrhu naj bi se prirejali sestanki in društveni koncerti.

Tovarišica Kobau je nasvetovala jourfixe, ki naj bi bili ne le v Ljubljani, ampak tudi v drugih krajih ob železnici.

Predsednica je nato zaključila zborovanje, zahvalivši se vsem zborovalkam, zlasti pa tovarišici Mehletovi in poverjenicam, ki pomagajo pri društvenem poslu.

Društvo šteje 150 članic, in sicer: črnomeljski okraj 6, kamniški 9, kočevski 2, kranjski 21, krški 12, litijski 6, Ljubljana (mesto) 15, Ljubljana (okolica) 12, logaški 19, novomeški 5, postojnski 27, radovljški 16, podpornih članov 5.

Učiteljsko društvo za šolski okraj Rudolfovo zboruje v soboto, dne 13. aprila t. l., ob pol 2. uri popoldne v dekliški šoli v Rudolfovem po sledečem vzporedju:

1. Nagovor predsednika. 2. Predavanje gosp. profesorja F. Suher o risanju v ljudski šoli. 3. Poročilo o društvenem delovanju. 4. Pregled in odobrenje računa za upravno leto 1906/7. 5. Dopisi vodstva „Zaveze“. 6. Volitev društvenega odbora. 7. Volitev delegatov za občni zbor „Zaveze“. 8. Slučajnosti. Z ozirom na drugo točko vzporedja — predavanje strokovnjaka o risanju — vabi podpisane vse cenjene društvence in društvénike, kakor tudi učiteljstvo, ki še ni član našega društva, da se udeležijo zborovanja polnoštevilno. J. Turk, t. č. predsednik.

Štajersko.

Ljutomersko učiteljsko društvo zboruje v četrtek, dne 11. t. m., ob 9. uri dopoldne v Franc Jožefovi šoli v Ljutomeru po sledečem vzporedju:

1. Zapisnik; 2. dopisi; 3. o delovanju v okrajnem šolskem svetu in statistični podatki glede šol ljutomerskega in gornje-radgonskega šolskega okraja — g. ravnatelj Robič; 4. slučajnosti. K polnoštevilnemu posetu vabi najvljudnejše odbor.

Učiteljsko društvo za laški okraj zboruje v nedeljo 14. aprila t. l., ob polu 11. uri dopoldne v Laškem trgu.

Dnevni red: 1. Zapisnik; 2. dopisi; 3. društvene in stanovske zadeve; 4. kako vzgajaj učitelj šolsko mladino, da postane narodnozavedna. Poročevalec Bl. Jurko; 5. slučajnosti, nasveti in predlogi.

Opomba. Točno ob 10. uri pevska vaja. Pesmi: a) Slovenski svet, ti si krasan, št. 7, str. 25. b) Večerna, št. 21, str. 78, c) Na straži, št. 25, str. 87. Aljaževa pesmarica II. zvezek, katero naj vsak pevec prinese s seboj.

K polnoštevilni udeležbi vljudno vabi odbor.

Letno poročilo „Učiteljskega društva za celjski in laški okraj“ za društveno leto 1906. Minuli so s starim letom prazniki naših sestankov, delavniki v našem društvenem življenju. Zopet stojimo pred vami, dragi tovariši, kakor lani osorej, da pokažemo, ali smo izpolnili, kar smo obljubili storiti, ali je ustrezalo naše društveno delovanje smotru, ki smo si ga stavili.

Bilanca našega delovanja je jasna in čista, in s ponosom zremo na minulo društveno leto, ki je z radostjo uvrščamo že preteklim tovarišicam. Saj pa je naše društveno delovanje podobno mirnemu, pred viharji varnemu pristanišču, kamor brez skrbi krene ladja, ne da bi je potopili valovi širokega, nemirnega morja v dna globino. Tu je naš varen kraj, kjer si črpamo novih svežih moči, da se še krepkeje stavimo v bran razburkanim valovom vsakdanjega življenja, tu je kraj, kjer si mirno in skrbno brusimo svoje meče za v bran sovražni nam sili. Zato pa nam bodi in ostani ta kraj vedno svetišče, obenem pa naših sil gojišče, okolo katerega se vedno zbirajmo z odkritim srcem, z veselo dušo in z namenom, delati vsi za enega — eden za vse; v blagor in procvit svojega stanu.

Evo našega podrobnega dela v društvenem letu 1906!

V minulemu letu je bilo pet zborovanj, pri katerih je bilo skupno 152 zborovalcev; torej pride na vsako zborovanje povprečno 30 zborovalcev.

Društvo šteje enega častnega člana, 75 rednih, 10 podpornih; radi preselitve v drug kraj smo izgubili tri člane, a dva sta še člana našega društva; eden od teh je bil imenovan za šolskega nadzornika, drugi pa je bil poklican kot učitelj na c. kr. vadnico v Mariboru. Med rednimi člani društva sta dva okrajna šolska nadzornika.

Tekom minulega društvenega leta so se vršila sledeča predavanja: tov. Šah je razpravljal o novem šolskem in učnem redu, profesor Josip Kožuh je imel dve predavanji o stožčevi projekciji. Tovariša Kranjc in Brinar sta razpravljala o nerazdeljenem času pouka, o učiteljevem delovanju izven šole pa tovariša L. Černej in Petriček. Obe poslednji predavanji sta bili jako zanimivi; razmotrivali sta se tudi pri „Zavezinem“ zborovanju v Šoštanju. Kakor razvidno, pride na vsako zborovanje po eno predavanje.

Med predlogi, ki so se stavili, bi bilo omeniti tele: Vsaka nerazumljiva točka šolskega in učnega reda se takoj naznani društvenemu odboru, da se o nji pogovori pri zborovanju. Glede šolskega in učnega reda se je sklenila primerna resolucija. — Društvo se je dalje izjavilo v zadevi uvedbe obligatoričnih nadaljevalnih šol z istočasnim skrajšanjem šolske obveznosti na šest ali sedem let, izjavo pa poslalo c. kr. kmetijski družbi štajerski in c. kr. deželnemu šolskemu svetu v Gradcu.

Pesniku Josipu Stritarju smo čestitali k njegovi 70 letnici, na kar je poslal društvu zahvalo na razglednici, ki se je shranila v arhivu. — Precej se je razpravljalo o uvedbi dvomesečnih počitnic in se je zaradi začetka počitnic sklenila primerna resolucija. — Društvo je tudi opozorilo štaj. „Lehrerbund“, naj stori potrebne korake, da bodo tudi učiteljice ročnih del, ki so so-proge učiteljev, deležne pokojnine. Stavljal se je še predlog, naj se naroči vsako šolsko vodstvo na „Planinski Vestnik“.

V minulemu letu so popolnoma zaspale pevske vaje za prireditve koncerta v prid učiteljskemu konviktu. Mnogo denarja je že šlo rakom žvižgat, a upamo, da nam vztrajnost in požrtvovalnost vendar pripori, da bomo častno nastopili pri nameravanem koncertu. Če nam pa res ni mogoče prirediti kakega koncerta, tedaj pa tiho sezimo v svoje žepe in darujmo toliko, da zložimo brez koncerta pokroviteljino. Pokažimo že tako ali tako svojo jekleno voljo, brezbriznost pa vrzimo v kot med staro šaro.

Nikakor pa ne smemo pozabiti svojega vrlega tovariša predsednika, ki skrbi pri inace obilemu delu vedno za zanimiv vzpored pri zborovanjih in ki pri razmotrivanju društvenih zadev nikdar ne pozabi opozoriti tovariše na razne aktualnosti in jih bodriti k vztrajnemu delovanju v društvu in izven njega.

To je torej okostje našega delovanja! A delo nas čaka zopet v novem društvenem letu! Zopet bo treba napeti moči, in mislim, močnejše ko doslej. Zakaj vrvenje zunaj v življenju bo mogočno vplivalo na tok društvenega delovanja. Zato se bo treba trdnje nego kdaj poprej skleniti, da bomo krepko oborožena armada, pripravljena biti vsak boj z upom zmage. To leto nas ne najdi male, brezsrčne, ampak zavedajmo se vsak hip, da smo pijonirji prosvete, da smo mi tista mogočna sila, ki dviguje vztrajno zastor temote, a razširja blagodejno svetlobo našemu narodu, kateremu nesebično želimo, da se otrese spon, s katerimi mu hočejo vzeti prostih misli in zlato svobodo. Zato pa na delo z vsemi močmi, bodisi tovariš bodisi tovarišica, da krepko in visoko razpnejo zastavo prosvete: sebi v čast, narodu svojemu v procvit!

Tajnik.

Književnost in umetnost.

Računske naloge za obrtne šole. Sestavil H. Podkrajšek, c. kr. strokovni učitelj. Cena vezani knjigi 1 K 10 h. — Na Dunaju založili Karel Graeser in drugovi. 1906. — Z odlokom visokega c. kr. ministrstva za bogočastje in uk z dne 18. septembra 1906, št. 32.723, odobrena učna knjiga. — Natisnila c. kr. dvorna tiskarja Fr. Winiker & Schickardt v Brnu. — Kakor smo se razveselili Podkrajškove knjige „Obrtno računstvo“, tako z vsem zadovoljstvom konstatujemo, da nam je dobrodošla njegova najnovejša knjiga „Računske naloge za obrtne šole“. — Obrtno-nadaljevalne šole na Slovenskem so se morale in se morajo deloma še boriti z mnogimi težkočami, ki jih pač ne moremo vseh tu podrobneje naštevati, a ena največjih težav je bila ta, da nam je primanjkovalo dobrih strokovnih knjig. Rabiti smo morali najčesče nemške knjige.

Podkrajškova knjiga ima osem delov, in sicer obsejajo ti deli naloge vseh onih panog, ki jih predpisuje zakon za obrtno-nadaljevalne šole, in sicer tako za pripravljalniki kakor tudi za I. in II. tečaj. Naloge so prav skrbno izbrane in pregledno sestavljene, in kar moramo posebno poudarjati, je tvarina zbrana v

onem obsegu, da jo bo prav lahko predelal v enem letu vsak učitelj, ki ima le srednje vrste dober material učenec pred seboj. V posameznih nalogah nismo opazili skoro nikakih napak, samo na strani 75. v 11. nalogi smo dobili pogrešek, ki ga je menda zakrivil tiskarski škrat. Tam naj se bere v drugi vrsti za vejico „za 36 kg tare pa 7 K“, namesto „za 1 kg tare pa 7 h“. Tiskarski pogrešek je menda tudi beseda „lomnega kamena“ na strani 85. v 23. vrsti. — Da je tovariš Podkrajšek s svojo knjigo pravo pogodil, dokazuje to, ker je ministrstvo ukazalo, izdati slično knjigo za nemške obrtno-nadaljevalne šole. Tovaršem na obrtno-nadaljevalnih šolah knjigo najtopleje priporočamo. Dobro bo pa knjiga tudi služila vsem onim, ki poučujejo v višjih razredih petrazrednic ali večrazrednic e + a

Občni zbor „Slovenske Matice“. Letošnji občni zbor „Slovenske Matice“ bo dne 29. maja ob šestih zvečer v veliki dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani.

Spolne bolezni. Ljudstvu v pouk in svarilo. Napisal J. Demšar, specialist za kožne bolezni v Ljubljani. Založil L. Schwentner v Ljubljani. Cena 40 h, po pošti 45 h. Strani 36. — Brošura, ki jo je napisal strokovnjak, zasluži, da se čimbolj razširi med ljudstvom, ki jo naj pazno prebira, da se očuva teh bolezni in njenih strašnih posledic.

Politiški pregled.

* **Dolgovi Avstro-ogrske monarhije.** Za plačevanje obresti in odplačevanje dolgov je potrebovala Avstrija 1905. l. 434.296.809 K. Za skupni državni dolg, ki znaša pet in pol milijarde K, se je porabilo 237 in pol milijona kron.

* **Romunsko učiteljstvo.** Društvo romunskih učiteljev na Ogrskem je pričelo proti Apponyjevemu šolskemu načrtu akcijo, naslovljeno na vseskupno romunsko učiteljstvo, da bi učitelji verskih in narodnostnih šol zavzeli svoje stališče glede ureditve učiteljskih plač. Dne 26. pret. m. se je vršil v Sibinju shod Romunov in zavzel tudi stališče nasproti omenjeni zakonski osnovi. Naprosil je aradskega škofa in sibirjskega nadškofa, da se zavzameta pri cesarju, naj ne potrdi zakonskega načrta.

* **Kmetiški upor na Romunskem.** Kmetje na Romunskem so se v večih krajih spopadli z vojaštvom. Pri takem spopadu v Mihaileniju je bil en kmet ubit, trije pa so bili ranjeni. Beguncev, ki jih je sedaj čimdalje manj, je v Ančavi in Jekaniju okoli 2500. — Iz Bukarešte poročajo, da je vlada na več krajih proglasila obsedno stanje. Upor se je razširil tudi na kraj Buzen. Skupine kmetov so udrle v mestece Sucieva, kjer so razdejali židovske hiše ter so s kamenjem sprejeli vojake. Vojaki so ustrelili štiri kmete. V Dorshaju je 4000 kmetov napadlo mesto, kjer so pričeli pustošiti in pleniti. Ker se niso hoteli pokoriti, je vojaštvo streljalo, nakar se je začelo grozno klanje. — V Bukareštu sta se vršila v nedeljo dva shoda v prilog kmetov.

* **Združenje grške cerkve z Rimom.** Iz Carigrada javljajo: Patriarhat je v predzadnji seji sinode predlagal, naj se izvoli komisijo, ki bo proučevala vprašanje združenja z Rimom; vprašanje, ki je bilo pred leti odklonjeno, je sedaj zopet oživljeno. Predlog je bil odložen.

* **Bolgarska armada.** V „Berliner Tageblattu“ se izraža nemški polkovnik in vojaški strokovni pisatelj Gädke (znan tudi po svojih poročilih iz rusko-japonske vojne) jako laskavo o bolgarski armadi. Hvali zlasti njeno infanterijo kakor tudi topništvo in naglašja, da se bodo bolgarske čete v vojni gotovo vrlo izkazale, ker so dobro izvežbane in imajo izborna disciplino. Po njegovi sodbi ne bi bila morebitna vojna med Turčijo in Bolgarijo za poslednjo tako brezupna, kakor se splošno sodi, nasprotno: bolgarska izborna armada sme računati na uspehe.

* **Egipčanski narodni zbor** je sklenil pred kratkim, zahtevati od vlade, da uvede konstitucijo in arabski jezik namesto angleškega kot učni jezik v javne šole dežele. Proti temu je že nastopila angleška trgovska zbornica v Kairu z resolucijo, v kateri naglašja, da je vsak na izpremembo obstoječega sistema mereč korak času neprimeren in bi sila škodoval najvažnejšim interesom toliko domačega kolikor evropskega prebivalstva v Egiptu.

Vestnik.

Iz Idrije v Ljubljano. V „Novi Dobi“ čitamo: Uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ si želi preneseno iz Idrije v Ljubljano zlasti štajersko učiteljstvo. Predsednik „Učiteljskega društva za celjski in laški okraj“, Armin Gradišnik, je podpiral to željo tudi na zadnjem rednem zborovanju tega društva. — Enako vest smo čitali tudi v „Slovenskem Narodu“. Koliko je na tem resnice, nam ni znano. Gotovo pa je, da bosta morala prej o tem sklepati upravni odbor in delegacija „Zaveze“.

„**Slovenčevi revolverji.**“ Kadar gre „Slovenec“ za nohte, poseže v svojo orožnarnico, vzame iz nje bridko morilno orožje in ga nastavi učiteljstvu na prsi. Katoliški morilci! Da je uloga krvoločnega junaka še bolj žalostna, zabrusi učiteljstvu nekoliko psov v obraz, da pokaže zdaj svojo onemoglo jezo, in zdaj svojo fino oliko. Tako tudi zadnjo soboto. „Liberalni učitelji se zopet lažejo v zadnji številki „Učit. Tovariša“, da S. L. S. sovraži in zaničuje učiteljstvo. To nesramnost je treba pibiti za bodoče.“ Tako je! Ker piše to „Slovenec“, mora že biti res! Sicer nič ne pove, kako in kje lažemo, a to svetih gospodov nič ne ženira: Njih argumenti so laži. „In ravno zdaj se predrzne tista ostudna klika, ki je že toliko zla storila učiteljstvu, napadati S. L. S. Mi odgovorimo le s tem, da bomo svojim poslancem vsikdar resno klicali v spomin, naj nikdar nobenega koraka ne store za pristaše te lažnjive bande, ampak naj liberalcem učiteljskega stanu pripravijo usodo, ki jo zaslužijo!“ — Vidite, to so tisti revolverji, ki jih nastavljajo „Slovenčevi“ uredniki na prsi „tiste ostudne klike“, „te lažnjive bande“! Vse to iz gole krščanske ljubezni do bližnjega! Ampak križ je to, da ne slušajo „Slovenčevega“ krvoločnega rokovernjaštva niti njegovi lastni pristaši, ki drugače sodijo o delu učiteljstva nego veliki inkvizitor sam. Zategadelj nas nič ne bole „Slovenčeve“ krvave želje in njegovo „resno klicanje v spomin“, ker vemo, da so vsi pametni in trezni ljudje na naši strani, s „Slovencem“ pa naj ostanejo tisti, ki so mu enaki po glavi in sreč!

Nadučiteljsko mesto je razpisano na petrazredni deški ljudski šoli v Škofji Loki. Prošnje je vložiti do 23. t. m.

Roditeljski večer priredi učiteljstvo idrijske ljudske šole v telovadnici dne 6. t. m. ob 8. uri zvečer. Govori tov. A. Šabec o vzgoji mladine v predšolski dobi.

Tla se majejo. V Ribnici je sklical vsemogočni Šusteršič volilni shod, da predstavi volilem državnozbornskega kandidata, klerikalnega učitelja Jakliča. Doživel pa je strahovit poraz. 400 mož je odklonilo usiljevanega kandidata in se uprlo Šusteršičevi diktaturi. Torej se S. L. S. majejo tla med najzanesljivejšimi pristaši. Utegne se polagoma zgoditi, da ostane general brez armade in Jaklič brez mandata. Vsakemu svoje!

Iz šolske stroke. Občinskemu zdravniku v Kastvu, dr. Kajetanu Daboviču, je poverjeno na učiteljskem v Kastvu poučevanje somatologije in šolske higijene.

Dan volitve — prost dan. Dan volitve sicer ni uradno prost dan, tudi vedno ne odpade na tak dan pouk. vendar smo čitali, da so se izjavili zastopniki vlade, naj se nikomur ne krati pravice, udeležiti se volitve in za ta čas ostaviti šolo ali urad.

Domače ognjišče. Prva številka „Domačega ognjišča“ je popolnoma pošla. Ker pa se novi naročniki vedno oglašajo, prosimo vse tiste, ki so dobili prvo številko na ogled, pa se ne nameravaj o naročiti, naj imenovano številko takoj vrnejo, da bo mogoče z njo postreči tistim, ki so se naročili.

Kranjski deželni zbor. Deželni odbor je baje vložil prošnjo, naj se skliče deželni zbor, da more razpravljati o melioracijah. S prizadetimi strankami se vrše pogajanja, da se omogoči zborovanje. Skrbeti bo treba, da pride v razgovor tudi regulacija učiteljskih plač.

V vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda je nastal razdor. Dosedanji prvomestnik Tomo Zupan je odstopil. Predsedništvo je prevzel njegov namestnik Luka Svetec.

„**Mrčesu brez pardona boj!**“ Iz katerega bojnega tabora zveni ta krvoločni bojni klic? Odkod prihaja ta fini, poetičko-markantni, karakterizujoč vzklik krepke, olikane individualnosti? Ali morda od tam, kjer se bratijo s cigani ali s smrdečimi poljskimi Judi? Ali morebiti od tam, koder se koncentrujejo čete zavrženih kreatur? Morda od tam, kjer imajo opraviti z mrčesom, z ušivei in z garjevimi ljudmi? Ne! Ta klic prihaja

iz „Slovenca“, štev. 70, torej ravno Veliki teden! Slava takim bojevnikom za sveto katoliško stvar! Na ta način seveda morajo prodreti ideje S. L. S.

Pred izpraševalno komisijo v Kopru se prično prihodnji izpiti za učno usposobljenost v ponedeljek, dne 6. maja t. l. Prošnje je poslati komisiji do konca meseca aprila.

Izpiti učne usposobljenosti, za obče ljudske in za meščanske šole pred izpraševalno komisijo v Mariboru se začno v toletnem pomladnem roku dne 29. aprila ob 8. uri zjutraj. — Po predpisu opremljene prošnje dopusta k tem izpitom naj pridejo predpisanim službenim potom najpozneje do 21. aprila t. l. k ravnateljstvu imenovane komisije.

Osebnosti na Kranjskem. V zadnji seji deželnega šolskega sveta sta se izpolnili tudi izpraznjeni učni mesti na ljubljanskih mestnih ljudskih šolah. Za II. mestno deško šolo je bil imenovan Anton Arko, dosedaj učitelj v Št. Vidu nad Ljubljano, za III. mestno deško šolo pa Andrej Rape, dosedaj nadučitelj v Smledniku.

Telegramske dopisnice namerava uvesti avstrijska poštna uprava. S posredovanjem teh telegramskih dopisnic bi obvestila, ki bi ne presežala 10 besedi, bila brzojavljena, za znižano pristojbino 50 vinarjev. Brzojavke, ki bi obsežale nad 10 besedi, se bodo tudi lahko oddajale po telegramskih dopisnicah, pač pa se bo moralo na dopisnico prilepiti toliko znamk, za kolikor bo množina besed presežala znižano pristojbino.

Organizacija slovenske naselbine v Egiptu. Znano je, da živi v Egiptu nekaj tisoč Slovencev, največ z Goriškega in s Krasa. Pred leti je v Egiptu živel slovenski zdravnik, izkusil organizirati te naseljence, a uspeha menda ni dosegel. Zdaj se je tega lotil tiskarnar in založnik Andrej Gabršček iz Gorice, voditelj narodno-napredne stranke na Goriškem. Z ladjo „Semiramis“ se je nedavno peljal v Egipt in obiskal Aleksandrijo, Kairo, Porta Said in druge kraje, koder žive Slovenci, z namenom, da ustvari krepko narodno in gospodarsko organizacijo slovenski naselbini ob Nilu.

Obrezovanje sadnega drevja. Kdor hoče imeti mnogo sadja, naj iztrebi pregosto stoječe veje tako, da bo imelo solnce povsod pristop. Če sta dve veji preblizu ter je nevarnost, da se drgneta druga ob drugo, naj se odstrani šibkejša. Veje se morajo odrezati tik debela, vejice tik veje, iz katere rastejo, zakaj ostanki vej začno gniti, in gniloba preide mnogokrat tudi na drevesno deblo. Robovi rane se morajo z ostrim nožem gladko obrezati, rano pa je treba zamazati z voskom. Vsaka preveč v les sileča vejica se odstrani tik debela. Če je takih vejic mnogo, je to znamenje, da drevo napravlja preveč soka. V tem slučaju je treba pustiti več glavnih vej k drevesu, da porabijo sok.

Razgled po šolskem svetu.

— **Sprejemni izpiti na učiteljskih.** Naučno ministrstvo je odredilo, da se naj vrše sprejemni izpiti v I. letnik na učiteljskih tudi koncem šolskega leta, kakor se že vrše na drugih srednjih šolah. Ta odredba stopi v veljavo že v tekočem šolskem letu.

— **Sankecioniran zakon.** Cesar je sankcioniral zakon o regulaciji plač koroškega učiteljstva, kakor ga je sklenil deželni zbor v zadnjem zasedanju. O tem zakonu smo svojedobno že poročali.

— **Meščanskih šol** imajo Čehi na Moravskem 107, in sicer 55 deških in 52 dekliških.

— **Šolske razmere na Koroškem.** V Guštanju na Koroškem so tako slabe šolske razmere, da morajo imeti en razred v gostilnici.

— **Srbski in bolgarski dijaki v Belgradu.** Te dni so srbski dijaki, člani radikalno-demokratske stranke in kluba „Slovanski Jug“, priredili komers na čast bolgarskim dijakom, ki so prišli na belgrajsko vseučilišče. Na tem komersu je prisostvovalo nad 300 dijakov, a igrala je vojaška godba.

— **Skupščina hrvaškega učiteljstva.** Izredna skupščina „Saveza“, ki se je vršila v Zagrebu v „Učiteljskem domu“ dne 7. marca t. l., je sprejela to resolucijo: 1. Odposlanci ljudskega učiteljstva iz vseh krajev Hrvaške in Slavonije žele, da se še to leto s posebnim zakonom definitivno uredi plače ljudskega učiteljstva vseh kategorij v kraljevini Hrvaški in Slavoniji. Nikakor

pa se ne bi moglo ljudsko učiteljstvo Hrvaške in Slavonije zadovoljiti, ako bi imelo manjšo plačo od učiteljstva v Dalmaciji ali od onega na državnih šolah v Ogrski. 2. Priznavajoč, da so v projektirani novi k sedanjemu šolskemu zakonu nameravane povoljne ustanove, žele odposlanci ljudskega učiteljstva, dokler ne bo sprejet poseben zakon o službenih prejemkih, da se to začasno povišanje plač ljudskega učiteljstva brez razlike kategorij, spola in rodovinskih razmer računa od 1. januarja 1907 v razmerju s službenimi leti, in sicer, da se do 10 letnega službovanja šteje v pokojnino povišek 200 K, od 10 do 20 let 300 K, preko 20 let pa 400 K.

— **Bolgarski profesorji v inozemstvu.** Kakor znano, je bilo po demonstraciji proti knezu Ferdinandu povodom otvoritve novega gledališča v Sofiji bolgarsko vseučilišče zaprto, vsi profesorji so bili odpušteni iz službe ter jim je bila ustavljena plača. Kakor poroča sofijski „Dnevnik“, je bilo mnogo teh profesorjev pozvanih na vseučilišča v inozemstvu. Tako profesor Miletić v Monakovo za slavistiko, profesor Zlatarski za slavistiko in slovansko zgodovino v Harkov in profesor Todorov za slavistiko na vseučilišče v Gradcu na mesto profesorja Murka, ki odide na Dunaj da zamenja znanega slavista profesorja Jagića.

— **Analfabeti v Italiji.** Italijani se radi ponašajo s svojo staro in visoko kulturo, resnično pa so glede ljudske prosvete na tisti stopnji kakor Španija, Rusija in Južna Amerika. Nedavno je poslanec Mazza na shodu v Rimu razvijal žalostno statistiko glede prosvete v Italiji. Povedal je, da ima Italija 48,29 % analfabetov. Izmed vseh zakonskih parov je 46,10 % analfabetov. Med vojaškimi novinci je 32,60 % analfabetov. Celotno v Rimu je 44,17 % analfabetov, dočim jih je v Napolju 60 %, Palermu 73 %, v Cosenci pa celo 78,18 %. In temu se ni čuditi, ako se pomisli, da troši Italija za narodno prosveto le po 2,46 lire na osebo, dočim izdajo Zedinjene države skoraj 12, Nemčija pa 9,21. Potem je seveda lahko vsako leto pri državnih proračunih prihraniti milijone, ki se porabijo potem za tope in trdnjave. Ako bi hotela doseči Italija stopnjo kulturne države, bi morala svoj proračun zvišati za šolstvo in prosveto za 80 milijonov lir. Za dekorativne namene, kakor za gledališča, opere, bengalične razsvetljave itd. se trošijo milijoni, pri tem pa trpi ljudsko učiteljstvo lakoto.

— **Učiteljsko zborovanje — ponoči.** Učiteljstvo na Gorenjem Avstrijskem je hotelo imeti dne 16. februarja t. l. med šolsko dobo zborovanje v Lincu. Na tej skupščini je hotelo pritisniti na deželni zbor, da uredi učiteljske plače. Medtem pa je šolska oblast odredila, da za ta dan ne dovoli učiteljstvu dopusta. Nato je učiteljstvo odločilo, da zboruje ponoči. In v resnici je prišlo na zborovanje okoli tisoč učiteljev in učiteljic, mnogi z velikimi težkočami. Bilo jih je, ki so se morali voziti z vozom štiri do pet ur, preden so prišli do železnice, in v isti noči so morali napraviti enako pot nazaj, ker jim je to nalagala dolžnost drugega dne. Skupščina je sklenila: „Skupščina gorenjeavstrijskega učiteljstva, vršeča se dne 16. februarja 1907, odkrito izjavlja, da je dospelo učiteljstvo zaradi neobičajnega povišanja cen vseh življenjskih potrebščin do tega, da je 75 % učiteljskih rodovin pasivnih v gospodarstvu, in da dolgovi, ki so daleč prekoračili njihove razmere, ne dopuščajo daljno vegetiranje. Učiteljstvo se v tem resnem času obrača na odločujoče faktorje, naj priskočijo učiteljski bedi na pomoč z vso naglico, in to tako, da se vse učne osebe ljudskih in meščanskih šol brez ozira na spol, popolnoma izenačijo z državnimi uradniki zadnjih štirih činovnih razredov ne samo glede plače, ampak tudi glede službene dobe, odmerjenega pokojnine in oskrbe vdov in sirot, kakor tudi da se daje primerna plača učiteljicam ženskih ročnih del. Skupščina je trajala dolgo v noč.“

Raznoterosti.

× **Strošek za poedinega vojaka.** V poedinah državah stane vsak vojak v času mira: v Rusiji 772 K, v Nemčiji 1161 K, v Avstro-Ogrski 1175 K, v Italiji 1335 K, v Franciji 1633 K, na Angleškem 2045 K. Na vsakega prebivalca Avstro-Ogrske odpade na leto za vojsko 16 K davka.

× **Švicarske gore so se znižale.** Vse švicarske gore so se znižale za 3 m, 26 cm. To pa se je zgodilo na sledeči način: Iz ženevskega jezera štrli visoka skala „Pierre a Niton“. Leta

1820. so jo merili ter našli, da je 376 m, 85 cm visoka. Po tem znaku so nato preračunili visokost za vse švicarske gore. Sedaj pa se je izkazalo, da so se leta 1820. zmotili za 3 m 26 cm, zaradi česar je treba popraviti vse višočine na katastrskih kartah.

× **Dete brez možgan.** Pred nekim angleškim sodiščem je došlo do pravde zaradi nekega novorojenega otroka. Pozvani zdravniški veščak je konstatoval, da se je dete rodilo brez možgan in kot tako ni moglo živeti.

× **Nenavadna iznajdba.** Iz Londona poročajo, da je profesor Poe v Virginiji (Amerika) izumil napravo, s pomočjo katere se morejo utopljeni in zadušeni, v katerih je šele količjak življenja, zopet oživiti. S to napravo se izsesava iz pljuč in krvnih delov ogljikova kislina in se dovaja v nje kisik. Na tak način se lahko tudi popolnoma pijanega človeka takoj strezni.

× **Koliko pokade posamezni narodi?** Od vseh narodov so Holanci največji kadilci, zakaj na vsakega pojedinca pride na leto 3 kilograme in 400 gramov tobaka. Za njimi pridejo državljani Združenih držav vsak z 2110 gramov ter Belgijci s 1552 gramov. Na četrtem mestu se nahaja Nemška s povprečnim letnim potroškom tobaka 1486 gramov po osebi. Za njo je Avstralija s 1400 grami na osebo, Avstro-Ogrska s 1350 Norveška s 1336, Danska s 1125, Kanada s 1070, Švedska z 940, Francoska z 933 in Rusija z 910 gramov. Najmanj tobaka pokadijo na Španskem, to je samo 550 gramov na osebo.

× **Organizacija vojske v Združenih državah.** Po načrtu generalnega štaba se bo vojska delila v redno vojsko, milico in dobrovoljce. Poslednji bodo sklicani le, ako bo v to dovolil kongres, in sicer s posebno proklamacijo predsednika.

× **Časnik za slepce.** Slepcev je samo v Združenih državah nad 50.000, ako se temu številu prida še število slepcev, ki govorijo in razumejo angleško, doseže to število gotovo 100.000. Sedaj je msg. Ziegler, znani prijatelj slepcev, pričel izdajati list za slepce. Prva številka tega lista je izšla te dni, in ker prinaša najnovejše vesti, je zbudila med slepci silno veselje. Mnogi ameriški bogataši so za izdavanje tega lista izdali velike vsote, da se lahko slepcem olajša njihovo žalostno stanje.

× **Papež in Goethe.** V papeževi akademiji v Rimu nameravajo nemškemu pesniku Goetheju postaviti spomenik. Neka intolerantna nemška katoliška društva v Rimu so pričela akcijo, da bi se protestantu in poganu Goetheju ne postavilo spomenika v papeževi akademiji. In ves načrt spomenika bi bil propal, da ni umni benediktinski pater Jansen zaprosil avdijence pri papežu in posredoval pri njem v prilog spemeniku. Papež je Jansenu odgovoril, da je on povsem sporazumljen s tem, da se v „arcadiji“ (papeževi akademiji) postavi spomenik Goetheju ter mu je naložil, naj skrbi, da bo odkritje spomenika kar sijajneje in častneje. In tako bo spomenik odkrit 14. junija t. l. v prisotnosti vsega Vatikana. Papež Pij X. je s tem podelil ultraklerikalnim elementom dobro lekcijo.

× **Kakršno delo tak račun.** V cerkvi samostana Sv. Genovefe v Parizu je popravil leta 1759. kipar Jaques Chauquaine različne kipe. Uprava samostana je zahtevala od njega točen račun: Popravlil in prebarval deset božjih zapovedi: 5 fr., arhangelu Gabrielu pozlatil desno krilo: 2 fr., očistil služabnico Kajfeža 4 fr., Fabijinemu sinu napravil par opankov: 7 fr. Podkopal Bileamovega osla: 6 fr. Izgubljenemu sinu popravil srajco: 3 fr. itd.

× **Preveč intelligence na Češkem.** Pri mestni železnici v Pragi je nastavit 60 novih izprevodnikov in med množico prosilcev so celo trije, ki imajo tri državne izpite. — Na državni železnici so med pisarji trije diplomirani doktorji in služijo za 50 K mesečno.

× **Doktorski naslov za časnikarje.** Kakor poroča angleški list „British Weekly“, je vseučilišče v Pensilvaniji ponudilo nekaterim londonskim časnikarjem doktorski naslov. Med temi je eden najuglednejših, mr. Clement Shorter, ki je pa naslov z „vsem respektom“ odklonil.

Listnica uredništva.

Na Tolminsko. Hvala za informacijo. O priliki porabimo. — Zavedno učiteljstvo prosimo, naj v lastnem interesu priporoča in širi naš list.

Neobhodno potrebno

za vsakega učitelja in učiteljske knjižnice:

Levec Janez: **Lepopisne vaje.** Navodilo za pisanje brez lineature. K 2.—.

Maier Anton: **Učne slike iz domoznastva.** (Podrobni učni načrt za III. šol. leto.) K 1.40.

— — **Učne slike iz nazornega nauka** za I. in II. razred. Drugi natis. K 2.50.

— — **Učne slike iz zemljepisja.** „Vojvodina Kranjska“. K 2.—.

— — **Učne slike iz prirodoslovja** za III., IV. in V. razred. (Podrobni učni načrt.) K 2.50.

— — **Učne slike iz zemljepisja.** „Avstrija“. (Podrobni učni načrt.) K 1.50.

Majcen Gabr., **Metodika zemljepisnega pouka v ljudski šoli,** razkazana na svojem razvoju. K 2.—.

Stiasny Ljudevit, **Prva zbirka učnih slik.** K —70.

— — **Druga zbirka učnih slik.** K 1.—.

— — **Tretja zbirka učnih slik.** K 1.50.

— — **Četrta zbirka učnih slik.** K 1.50.

Pedagogiški letopis, IV. zvezek K 3.—.

Učne slike k ljudskošolskim berilom, II. del 2. snopič: Učne slike k berilom v Schreinerjevi-Hubadovi Čitanki za obče ljudske šole izdaja, v štirih delih. II. del, in v Josinovem-Ganglovem drugem berilu. K 2.40.

Apih J., **Zgodovinska učna snov za ljudske šole,** 4. snopič. (Realna knjižnica I. del.) K 2.20.

Pedagogiški letopis, V. zvezek K 2.50.

Učne slike k ljudskošolskim berilom, II. del 3. snopič: Učne slike k berilom v Schreinerjevi-Hubadovi Čitanki za obče ljudske šole, izdaja v štirih delih. II. del, in v Josinovem-Ganglovem drugem berilu. K 2.—.

Majcen Gabriel: **Nazorni nauk za prvo šolsko leto,** 1. snopič. (Pomožne knjige za ljudskošolske učitelje. Zbirka učne snovi za nazorni nauk I. del.) K 2.—.

Apih J. in Potočnik dr. M.: **Zgodovinska učna snov za ljudske šole,** 5. snopič. (Realna knjižnica I. del.) K 2.20.

Pedagogiški letopis, VI. zvezek. K 3.—.

Bezjak dr. J.: **Posebno ukoslovje slovenskega učnega jezika v ljudski šoli,** 1. snopič. (Didaktika. [Obče in posebno ukoslovje.] I. del.) K 2.20.

Družovič Hinko: **Posebno ukoslovje petja v ljudski šoli.** (Didaktika, II. del.) K 2.50.

Majcen Gabriel: **Nazorni nauk za prvo šolsko leto,** 2. snopič. (Konec I. dela.) Pomožne knjige za ljudskošolske učitelje. Nazorni nauk. Zbirka učne snovi za nazorni nauk. (I. del.) K 2.—.

Potočnik dr. Makož: **Zgodovinska učna snov za ljudske šole,** 6. snopič. (Konec.) (Realna knjižnica, I. del.) K 2.—.

Stupar Fr.: **O prvinah in spojinah.** Osnovni nauki iz kemije itd. K 1.50

Vedno v zalogi knjigarne:

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
na Kongresnem trgu
v Ljubljani. (40) 6—3

Ustanovljeno 1842.

Električna sila.

Telefon 154.

BRATA EBERL

(8) 52—14 tovarna oljnatih barv, laka in firneža
v Ljubljani, Miklošičeve ulice šte. 6
nasproti hotela „Union“

priporočata gg. šolskim vodjem in učiteljem v mestu in na deželi
njiju priznано najboljši, črni, medli

lak za šolske table.

G. ČADEŽ

Mestni trg št. 14
(poleg stare g. Urbančeve trgovine)
priporoča v veliki izberi

klobuke, cilindre in čepice;

tudi raznovrstno (1) 52—14

moško perilo, kravate itd.

po zmernih cenah.

Za gg. učitelje 10% popusta!

Zahtevajte „Učiteljskega Tovariša“ v vseh lokalih,
kamor zahaja učiteljstvo!

(19) 11

Poiskusite
in priporočite
≡ izdelke ≡

Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastonj.

Ivan Jax in sin
Ljubljana,
Dunajska cesta št. 17.

Velika zaloga

dvokoles, šivalnih in
pisalnih strojev.

Ceniki zastonj in poštnine prosto.

(23) 12—4

„Učiteljska tiskarna“

last „Učiteljskega tiskovnega društva“, registrovane zadruga z
omejenim jamstvom

Gradišče št. 4 × Ljubljana × Gradišče št. 4

priporoča slav. krajnim šolskim svetom, šolskim vodstvom in učiteljstvu

uradne tiskovine

iz svoje zaloge.

Ceniki se pošiljajo na zahtevo zastonj.

Postrežba točna.

Tudi vse tiskovine za županstva ima tiskarna po zmernih cenah v zalogi.

Tiskarna sprejema vsa v tiskarsko stroko spadajoča
dela ter jih izvršuje okusno in po solidnih cenah.

Izvrševanje tiskovin v enobarvnem in večbarvnem tisku.

Tiskanje muzikalij in časopisov.

(5) 12—4

—||| Litografija. |||—

Telefon št. 118.

Poštna hranilnica št. 76.307.

Naš denarni zavod.

(7) 24—6

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Vplačuje in izplačuje se vsak četrtek od 11.—12. ure dopoldne in vsako soboto od 5.— $\frac{1}{2}$ 7. ure zvečer ali pa vsak dan potom poštne nakaznice ali c. kr. poštne hranilnice (čekovni račun št. 866.312). Za drugače storjena vplačila zadruga ni odgovorna.

Sprejem hranilnih vlog po 5%, oddaja posojil na osebni kredit po določenih rokih vračevanja (glej spodaj) proti zadostni varnosti. Za tako velja: vsaj eden dober porok in plačnik, zastava premičnin, zemljišče in vključenih terjatev, predznanba na plačo ali penzijo.

Prošnje za posojila brezplačno proti vpošiljavi 20 h v poštinih znamkah za frankaturo. Tudi prošnjam za posojila naj se priloži poštna znamka za 20 h za dopošiljatev rešitve.

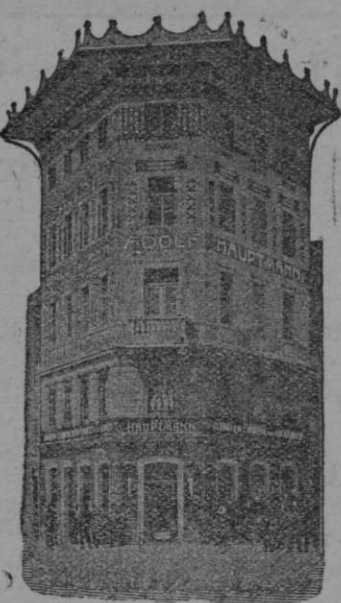
Vsaki 100 K posojila (dva pasivna deleža) se vrača po načinu:

A	v 12 mesečnih rokih, in sicer 11 rokov à 9 K — h, 12. rok 4 K 73 h
B	" 18 " " " 17 " " 6 " " 18. " 3 " 56 "
C	" 24 " " " 23 " " 4 " 50 " 24. " 4 " — "
D	" 38 " " " 37 " " 3 " — " 38. " — " 66 "
E	" 46 " " " 45 " " 2 " 50 " 46. " 1 " 81 "
F	" 60 " " " 59 " " 2 " — " 60. " — " 70 "
G	" 70 " " " 69 " " 1 " 75 " 70. " 1 " 42 "
H	" 85 " " " 84 " " 1 " 50 " 85. " 1 " 26 "

Zadružni lokal je v Ljubljani, Komenskega ulice šte. 17.

Ustanovljeno l. 1832.

Zahteвайте ilustrovane cenilke

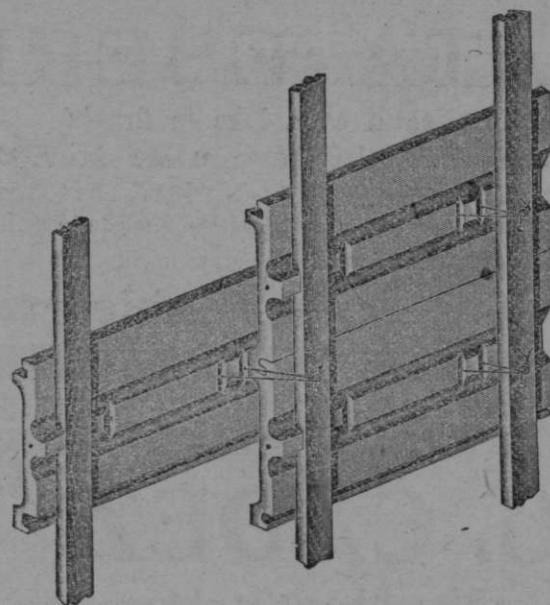

otsord evivusod vi [uotsen

LAK za šolske table, **OLJE** proti prahu, pri-
črn in medel znano najboljšje

prodaja (16) 50—10

Adolf Hauptmann,
prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka
in steklarskega kleja
v Ljubljani.

ki trpe po močnem vetru in burji.

Sprejmejo se zastopniki.

(36) 30—6

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana

opekarna in tovarna peči

ponudijo vsako poljubno množino patentiranih

zarezanih strešnikov

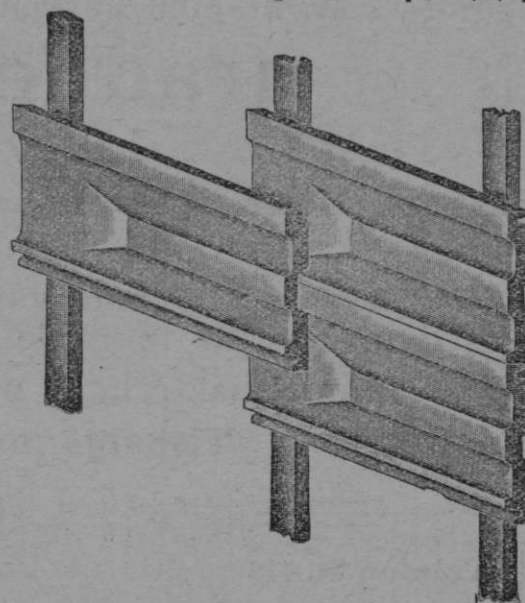
Sistem „Marzola“ (Strangfalzriegel) Sistem „Marzola“

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje.

kar je gotovo velike važnosti za kraje,

Takošnja in najzanesljivejša postrežba.

Vsak strešnik se zamore na late pribiti ali pa z žico privezati,

Vzorce in prošpekte pošljemo na željo brezplačno.